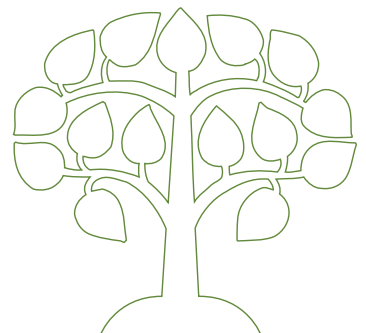

LINDESBERGS
KOMMUN

Generella ägardirektiv för kommunens bolag från 2024

Strategi
Plan/program
» Riktlinje
Regler

Definitioner

Ägaren:	Kommunfullmäktige för Linde Stadshus AB. För dotterbolagen är det Linde Stadshus AB på uppdrag av kommunfullmäktige.
Kommunkoncernen:	Hela den kommunala verksamheten, det vill säga bolag och förvaltningar.
Bolagskoncernen:	Samtliga kommunägda bolag där kommunen har mer än 50 procent av rösterna. Linde Stadshus AB är bolagskoncernens moderbolag.
Dotterbolag:	Alla bolag under Linde Stadshus AB som ingår i bolagskoncernen oavsett nivå och där kommunen har minst 50 procent av rösterna.

Fastställt av: Kommunfullmäktige § 75

Datum: 2024-06-17 Redaktionell ändring 2024-09-30

Diarienummer: KS 2024/8-16

Dokumentet gäller från och med: 2024-06-17

Tidpunkt för aktualitetsprövning: 3 år efter antagande

Ansvarigt politiskt organ: Kommunstyrelsen

Ansvarig förvaltning/delegat/chef: Kommunstyrelseförvaltningen

Dokumentet gäller för: Samtliga kommunägda bolag

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte med generella ägardirektiv.....	4
1.2 Principer för verksamhet i kommunala bolag.....	4
1.3 Underställningsskyldighet.....	5
2. Ägarstyrning	6
2.1 Kommunfullmäktige.....	6
2.2 Kommunstyrelsen.....	6
2.3 Moderbolaget (Linde Stadshus AB).....	7
2.4 Ombud.....	7
2.5 Styrelse.....	7
2.6 Bolagsstyrningsrapport.....	8
3. Gemensamma principer	9
3.1 Personalpolitik.....	9
3.2 Budget och uppföljning.....	9
3.3 Bolagets handlingar och sekretess samt insynsrätt.....	9
3.4 Information och ägardialog.....	10
3.5 Revision.....	10
3.6 Krisberedskap.....	10

1. Inledning

Detta dokument är ett redskap för såväl Lindesbergs kommun som bolagskoncernens samtliga bolag i det dagliga arbetet.

De bolag som berörs av de generella ägardirektiven är:

Linde Stadshus AB
Fastigheter i Linde AB (FALAB)
Lindesbergsbostäder AB (LIBO)
Linde Energi AB (LEAB)
Linde Energi Försäljning AB
Linde Energi Värme AB
Linde Energi Elnät AB
Besök Linde AB (BELAB)

Denna styrning är ett komplement till bolagsordning för respektive bolag och ska behandlas på bolagstämman för att bli gällande, tillsammans med de särskilda direktiven för respektive bolag.

1.1 Syfte med generella ägardirektiv

Dokumentet redovisar hur kommunallagens bestämmelser om ägarstyrning tillämpas i Lindesbergs kommun. Det ska möjliggöra styrning av bolagen samt underlätta för kommunen att följa bolagens verksamhet.

De bestämmelser som anges här ska tillämpas inom bolagskoncernen i enlighet med vad som närmare framgår av respektive avsnitt.

Ett viktigt syfte är därutöver att förtydliga det gemensamma regelverket för att utveckla kommunkoncernens verksamhet och lägga fast rollfördelningen mellan kommunen som ägare och bolagen.

1.2 Principer för verksamhet i kommunala bolag

Lindesbergs kommun har valt att driva del av sin verksamhet i kommunala aktiebolag. De kommunala bolagen är egna juridiska personer. Syftet med respektive bolag anges i bolagsordningen.

Bolagens verksamhet och dess förhållande till kommunen regleras, utöver av lag, av

- bolagsordning, där det kommunala ändamålet ska anges
- generella ägardirektiv (detta dokument), som gäller för samtliga kommunala bolagen.
- särskilda ägardirektiv, som är unika för respektive bolag
- kommunfullmäktiges fastlagda styrdokument för kommunkoncernen, se mer i kapitel 2.

De kommunägda bolagen ska:

- bidra aktivt till att kommunfullmäktiges vision och utvecklingsmål uppnås.
- samverka med kommunen, näringslivet och övriga intressenter lokalt och regionalt där bolagskoncernen kan tänkas spela en roll för att uppnå största möjliga kommunnytta.
- vara en naturlig del av hela den kommunala verksamheten i Lindesbergs kommun, som inkluderar både de kommunala bolagen och kommunens förvaltningar.
- tillgodose intressen som gagnar kommunkoncernen i dess helhet och därigenom kommuninvånarna, inom ramen för bolagets bästa.
- vara en del av kommunkoncernens instrument i utvecklingen av kommunen som en attraktiv och efterfrågad bostads-, verksamhets- och besöksort.
- drivas enligt självkostnadsprincipen, om inte lagstöd finns för affärsmässiga principer.

1.3 Underställningsskyldighet

Bolagen i bolagskoncernens ska tillse att Linde Stadshus AB får ta ställning till beslut inom verksamheten som är av principiell betydelse, för vidare resonemang om hanteringen. Detta ska ske inför att sådana beslut fattas. Det åligger Linde Stadshus AB att informera ägaren om de principiella besluten, för möjlig hantering i kommunfullmäktige.

Dessa ärenden ska alltid före verkställighet fastställas av kommunfullmäktige i Lindesberg:

1. Ärenden enligt KL 10 kap. 1–3 och 5 §§
2. Upprätta och godkänna bolagsordning och stadgar samt ändring av innebörden av bolagsordning
3. Beslut om kommunal borgen
4. Ändring av aktiekapital, nyemission samt kapitaltillskott, förlusttäckning eller driftbidrag
5. Ansvarsfrihet om revisor ej tillstyrkt sådan
6. Förvärv eller bildande av dotterbolag samt avyttring av aktier i dotterbolag
7. I förekommande fall, aktieägaravtal i delägda bolag

2. Ägarstyrning

Ägarstyrningens formella konstruktion regleras av Aktiebolagslagen, övrig lagstiftning samt innehållet i bolagsordningen vilken anger grunden för bolagets existens.

Bolagens styrelser och verkställande direktörer har alltid att följa av kommunfullmäktiges styrdokument i tillämpliga delar, såvida dessa inte strider mot tvingande bestämmelser i lag, annan författning eller bolagsordningen.

Utöver bolagsordningen och detta dokument, tillkommer särskilda ägardirektiv som anger riktning, ramar och mål för det enskilda bolaget med utgångspunkt från det kommunala ändamålet.

Generella och särskilda ägardirektiv som beslutas på bolagsstämman är juridiskt bindande för bolaget och dess ledning. Generella och särskilda ägardirektiv som är antagna av kommunfullmäktige eller Linde Stadshus AB överlämnas via ombud till bolagsstämman för beslut.

2.1 Kommunfullmäktige

Det är kommunfullmäktige som ytterst är ägare av kommunala bolag. Det är kommunfullmäktige som enligt kommunallagen ska besluta om en kommunal verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform, fastställa vilket ändamål och vilka befogenheter som ska gälla för bolagets verksamhet samt utse kommunens representanter i bolagets styrelse och utse lekmannarevisorer.

Kommunfullmäktige beslutar om reglementen, riktlinjer, planer och program för kommunkoncernen. Linde Stadshus AB tillser att dessa delges till dotterbolagen. Bolagens arbete ska präglas av öppenhet. Information till medborgarna och media ska vara en naturlig del av verksamheten.

Kommunfullmäktige beslutar på förslag av kommunstyrelsen om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna

2.2 Kommunstyrelsen

Bolagen står enligt kommunallagen under uppsiktsplikt av kommunstyrelsen, som en del av kommunstyrelsens samlade ansvar för styrning och uppföljning av kommunkoncernens verksamhet. Kommunstyrelsen ska fatta beslut om huruvida verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Om bolag gör avsteg från sina direktiv eller andra av kommunfullmäktige fastlagda styrdokument som gäller de kommunala bolagen ska detta redovisas till kommunstyrelsen, via Linde Stadshus AB i bolagsstyrningsrapporten (punkt 2.6).

2.3 Moderbolaget (Linde Stadshus AB)

Moderbolaget Linde Stadshus AB ska inte bedriva någon egen verksamhet. Moderbolaget Linde Stadshus AB ska i stället fungera som kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens formella styrinstrument för dotterbolagen, inklusive säkerställa att underlag finns för att kommunstyrelsens arbete med punkt 2.2 ska kunna genomföras.

Kommunfullmäktige ska, genom särskilda ägardirektiv till Linde Stadshus AB, ge detta bolag rätt att utfärda särskilda ägardirektiv för dotterbolagen. Kommunstyrelsen ska informeras när sådana direktiv ges till dotterbolag.

Linde Stadshus AB ansvarar för att korrekt information om bolagskoncernen överlämnas till ägaren enligt årshjulet och tillser att dialog sker med ägaren vid större avvikelser i bolagens verksamhet.

2.4 Ombud

Kommunens ombud vid bolagsstämma i Linde Stadshus AB utses av kommunfullmäktige och förses med vederbörlig fullmakt.

Kommunens ombud vid bolagsstämma i dotterbolag samt underliggande bolag ska vara en styrelseledamot i Linde Stadshus AB och ska utses av styrelsen för Linde Stadshus AB.

Kommunstyrelsen beslutar om instruktion för ombuden. Finns ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt ska dessa beslutats av kommunfullmäktige.

2.5 Styrelse

För bolags organisation ansvarar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen ska utforma organisationen så att bolaget ges förutsättningar att uppfylla bolagets ändamål och uppnå dess målsättning.

Bolagsstyrelserna ska årligen fastställa en arbetsordning för styrelsen samt i instruktioner ange arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören. Styrelsens arbetsordning och VD-instruktionen ska vara skriftliga.

Det är ägarens (kommunfullmäktiges) ansvar att tillsätta en styrelse med förutsättningar att tillvarata bolagens och ägarens intressen samt ge styrelsen mandat att aktivt verka inom givna ramar. Styrelsens kompetens, liksom dess kontinuitet, är viktig att beakta och kan säkerställas genom ordinarie ledamöter eller möjligheten av att adjungera styrelsemedlemmar.

En jämställd könsfördelning ska så långt som möjligt vara representerade i styrelsen.

Ordförande för Linde Stadshus AB ska vara kommunstyrelsens ordförande. Minst hälften av ledamöterna i Linde Stadshus AB ska vara representerade i kommunstyrelsen.

Styrelser för dotterbolagen till Fastigheter i Linde AB och Linde Energi AB ska vara personunion med respektive moderbolag.

Kommunfullmäktige fastställer grunderna för arvode och andra ersättningar som ska utgå till styrelseledamöter och lekmannarevisorer med ersättare.

2.6 Bolagsstyrningsrapport

Bolagen ska årligen i särskild handling redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och i kommunens ägardirektiv angivna syfte och dess ramar.

Bolagen ska redovisa ställningstaganden för och eventuella avvikelser från kommunövergripande styrande dokument.

Bolagen ansvarar för att bolagsstyrningsrapporten meddelas ägaren på dennes årsstämma. Bolagsstyrningsrapporten upprättas enligt ägarens rapportmall.

3. Gemensamma principer

3.1 Personalpolitik

Alla frågor som rör VD:s anställningsförhållande beslutas av respektive styrelse. Information av principiell natur, samt anställningsvillkor för den verkställande direktören ska delges Linde Stadshus AB. Det gäller även förändrade anställningsvillkor.

Samråd ska ske med kommunstyrelsen innan beslut om nyanställning av VD i Linde Stadshus AB och med Linde Stadshus AB för VD i respektive dotterbolag. Det gäller även förändrade anställningsvillkor.

3.2 Budget och uppföljning

Bolagen ska årligen upprätta en budget för kommande år med tillhörande verksamhetsplan för de två efterföljande åren. Arbetet med att ta fram en budget och löpande följa upp bolagens ekonomiska ställning under året ska följa det av ägaren beslutade årshjulet. Bolagen ska lämna de uppgifter som kommunen bedömer som nödvändiga för upprättandet av kommunens budget. Kommunikation om dessa uppgifters beskaffenhet hanteras via Linde Stadshus AB.

Bolaget ska till ägaren lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning enligt av ägaren upprättad tidplan.

Bolagen ska i sin verksamhet arbeta för att de av kommunfullmäktige beslutade grunduppgifterna med tillhörande kvalitetsfaktorer samt utvecklingsmål uppnås. Vid upprättande av affärsplan och verksamhetsplan tas hänsyn till de kommunövergripande målen. Rapportering sker i kommunens system för verksamhetsuppföljning.

3.3 Bolagets handlingar och sekretess samt insyns rätt

Bolaget ska hålla sina inkomna och upprättade handlingar förvarade och registrerade så att återsökning av handlingarna kan ske enligt offentlighets- och sekretesslagen. Bolaget ska tillämpa den av Lindesbergs kommun antagna taxan för utlämnande av allmänna handlingar.

Bolaget ska arkivera sina handlingar enligt arkivlagen och riktlinjen "Föreskrifter om vård av allmänna handlingar i Lindesbergs kommun". Tillsyn över arkivvården utövas av kommunens arkivmyndighet (kommunstyrelsen).

Ägaren har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna ägaren den information om verksamheten som denne begär.

Bara om lagstadgad sekretess utgör ett hinder mot att överlämna en viss uppgift till ägaren får uppgiften utslutas. Bolaget ska i så fall uppges att strykning/utlämnande av uppgiften skett.

Om en del av bolagets verksamhet genom avtal lämnas över till en privat utförare ska bolaget genom avtalet försäkra sig om att tillräcklig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn.

3.4 Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska till ägaren redovisa bolagets ställning och resultat i enlighet med av ägaren upprättad tidplan. Bolaget ska också uppmärksamma ägaren på viktiga omständigheter och förändringar som kan väsentligt påverka bolagets verksamhet. Det åligger bolaget att initiera möten med ägaren om omständigheterna så påkallar.

Avgörande för god styrning är en aktiv och innehållsrik dialog mellan kommunen och bolagen. Ägaren kallar till möten för ägardialog enligt beslutat årshjul. Inbjudan går till respektive bolags verkställande direktör och styrelsens presidium.

3.5 Revision

Bolagsrevisionen är enligt kommunallagen samordnad med kommunens revision och väljs från de av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisorerna. Respektive bolags årsstämmor utser revisorerna.

Revisionsberättelse för bolagen och lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska via Linde Stadshus AB avlämnas till kommunstyrelsen i sådan tid att de kan fogas till revisionsberättelsen över kommunens verksamhet.

Aktiebolagsrättslig tystnadsplikt är avlyft för lekmannarevisorer och yrkesrevisorer i förhållande till de förtroendevalda revisorerna i kommunen genom bestämmelser i aktiebolagslagen.

Revisorerna i Lindesbergs kommun ansvarar, enligt delegation från kommunfullmäktige, för upphandling av auktoriserad revisor för samtliga helägda kommunala bolag. Upphandling ska ske i samband med upphandling av revisorsbiträde till de förtroendevalda revisorerna i Lindesbergs kommun.

Kommunens revisorer granskar hur kommunstyrelsen fullgör sina åligganden vad avser de kommunägda bolagen.

3.6 Krisberedskap

Linde Stadshus AB ska årligen föra dialog med kommunen om bolagens roll i arbetet med krisberedskap och risk- och sårbarhetsanalys inom bolagskoncernen. Linde Stadshus AB ansvarar för att leda och granska bolagskoncernens arbete med krisberedskap.